

שמעתא עמיקתא

גליון תע"א | ויקהל פקודי - החודש | תשפ"א | קהילת הניכוי הישיבות | רמות ב'

הלכות מצויות לפסח (א)

לקבלת מהדורה מורחבת

יש לשלוח בקשה לכתובת שבגב הגליון

הכשר כלים

כלים חדשים

א. הכשרת כלים חדשים טרם שימושם

כלים חדשים אף שיש חשש שמושחים אותם בשעת יצורם בדבר איסור, י"א שאינם צריכים הכשר כי האיסור הוא פגום לגמרי ואינו ראוי אף לאכילת כלב. [עיי' בציי"א ח"יב סי' נה]. ובפרט בזמנינו שמתמשים בעיקר בחומרים סינטטיים. [עיי' מומחי כשרות. ויש עוד טעמים ואכמ"ל]. וי"א שיש להגעילם לחומרא, שמא לא נפגם האיסור. [הגר"ש ואוהו זצ"ל (מבית לוי ניסח)]. וי"א שמ"מ מועיל להגעילם מבפנים על ידי מילוי הכלי במים, ואי"צ להגעילם על ידי הכנסה בכלי אחר. [הבד"ץ הד"ח (מדרך הכשרות). ועיי' משי"כ בזה בס"ד בשמעתא עמיקתא גליון סי"ב].

ב. כלי טפלוץ/קרמי, או כלים בציופי אמאיל חדשים

מחבתות, סירים, תבניות אפיה וכדומה בציופי טפלוץ/קרמי, או בציופי אמאיל, אינם צריכים הגעלה אף לדעת המחמירים לעיל. [הבד"ץ העדה החרדית (מדרך הכשרות)].

ג. להגעיל כלים חדשים ביורה נפרדת

המכשיר כלים חדשים בתוך כלי אחר, כגון בהגעלה הכללית, ראוי לעשות כן ביורה שלא הגעילו בה כלים בלועים בחמץ. [שאל"כ הכלי יבלע בלועת של חמץ, ואע"פ שאין הכלי נאסר משום הדוי ניט בר ניט, מ"מ הכי עדיף טפ"ל].

הכשרת כלים לפני הטבלתם

א. קדימת הכשרת הכלי להטבלתו

כלים הצריכים הכשר (שנטרפו), וטעונים גם טבילה, מגעילם ואחר כך מטבילים. ואם הטבילים ואחר כך הגעילים י"א שמוותרים בשימוש. [שו"ע (סי' קכא סעי' ב)]. וי"א שצריכים לחזור ולהטבילים. [שו"ע (סי' קכא)]. ולמעשה יש להחמיר לחזור ולהטבילים לאחר ההכשר ללא ברכה. [חנ"כ (ככלל ע"ג סוף אות א) וכן איש חי (שנה שניה מטות אות יח)].

ב. כשהכלי אינו בן יומא

י"א שאם הכלים הצריכים הכשר אינם בני יומא, אינו צריך להכשירם לפני הטבילה. [דגמ"ר (שם) והביאו הפת"ש (סי' קכ)]. ויש מחמירים אף באופן זה. וכן עיקר. [בית שלמה (יו"ד מ"ח סי' קמח) הובא בדעת תורה (סי' קכא ד"ה ועיי' בדג"מ) וכן משמע מהחכ"א (ככלל ע"ג סוף אות א) ומהבן איש חי (ש"ג ב' מ"ט אות יח)]. וכן בדרכ"ת (סי' קכ) הביא חולקים על הדגמ"ר].

ג. טבילת כלי חדש לפני הכשרו

אף לדעת המחמירים שיש להכשיר כלים חדשים טרם שימושם, אפשר להקל להטבילים לפני הכשרתם. [הגר"ש י"א זצ"ל (נלאט שנת תשע"א) משום שחובת הכשרתם אינו אלא מחומרא. ועיי' משי"כ בזה בשמעתא עמיקתא גליון קכ"ט].

דיון הכשר כלים

פתיחה

כלים שנשתמש בהם בחמין, כפי תשמישן הכשרן. אם תשמישן בכלי ראשון, צריך להכשירן ע"י הגעלה בכלי ראשון. אם תשמישן בכלי שני, הכשרן בכלי שני. כלי שמתמשים בו בעירוי שמערה מכלי ראשון, צריך לערות עליו מכו"ר. [שו"ע (סי' תנ"ג סעי' ד)]. כמו כן ניתן להכשירם ע"י ליבון קל שהוא לחמם הכלי ע"י האש עד שיתחמם כל כך עד שקש שורף עליו מבוחץ. [הגהמ"מ (מא"א פ"יז אות א) והרמ"א (סעי' ד)]. ודבר שתשמישו ע"י האש ללא משקה, הכשרו בליבון חמור. שהוא חימום הכלי עד שיהיה ניצוצות ניתזין מהכלי. [שו"ע (סעי' ד)]. כלים המצויים בזמנינו אין נתזין מהם ניצוצות. [עיי' בית בני (פפוי"ר סי' כז) ובספר הגעלת כלים (עמ' תמה) הטעם לזה]. ומ"מ אם הגיע הכלי ל- 375 דרגות צלזיוס נחשב ללבון חמור. [בעל האג"מ (ספר הגעלת כלים עמ' תמה)]. וזה אם הכלי בלע איסור, כגון נבלה. אבל אם בלע טעם היתר, כגון כלי שבלע בהר או חלב ורוצים להכשירו להשתמש במין השני, די לו בהגעלה. [מ"ב (סעי' יט)]. וחמץ מעיקר הדין נחשב כבליעת איסור אפ"י שנבלע לפני הגעת זמן איסורו. [שו"ע (רמ"א סי' ה)]. ופעמים שבצירוף עוד צדדים מקילים דחשיב התירא בלע כמ"ש המ"ב (שם סי' קכ)].

א. כלי בן יומא

כלי הבלוע באיסור כגון חמץ חייבים להכשירו מהתורה אם הוא בן יומא (כלומר אם לא עברו כ"ד שעות מבליעת האיסור). [שו"ע (סי' קכא סעי' ח)]. ומשי"כ שהוא בתנאי שלא עבר מעלי"ע, כן מבואר בשו"ע (יו"ד סי' קג סעי' ה). ועיי' ברמ"א (שם סעי' ז) שמ"מ מצרפים להתירא דעת ר"ת הסובר שאם עבר הליכה הטעם נפגם. ועיי' בחכ"א (ככלל מה אות ה) ורע"א (שם סעי' ז) וסי' קג אות ז) שמצרפים צד זה אפ"י לסי"ס].

ב. כלי שאיננו בן יומא (נותן טעם לפגם) בפסח

כלי שאיננו בן יומא, אע"פ שטעמם נפגם ואינו אוסר, מ"מ גזרו רבנן אינו בן יומא אטו בן יומא, שמא יטעה ויחשוב שהקדרה אינה בת יומא, ועל כן חייב להכשירה. ובדיעבד אם ישל בה אין המאכל נאסר משום שנותן טעם לפגם בדיעבד אינו אוסר. [שו"ע (סי' קכב סעי' א)]. וכל זה לענין שאר איסורים, אבל לענין חמץ בפסח נחלקו הפוסקים אם נותן טעם לפגם אסור או מותר. דעת השו"ע (סי' תמו סעי' ז) שדינו כשאר איסורים שבדיעבד אינו אוסר. אולם הרמ"א (שם) מחמיר אף בדיעבד. [עיי"ש שכתב שכן נוהגים].

ג. קניית כלים חדשים לפסח

יש נוהגים משום חומרא דפסח לייחד כלים מיוחדים ולא להכשיר את כלי החמץ. [וכיוצ"ב מצינו במ"ב (סי' תנ"ג סי' יט) לענין סכינים מחמת שהיה קשה להכשירם. ועיי' ירושת פליטה (בריסק סי' כ)].

סוגי כלים שמועיל להם הכשר

א. כלי חרס

כלי חרס שהשתמש בהם באיסור או חמץ חס, אין מועיל להם הכשר. [שו"ע (רס"י תנ"א). והנה דעת בעל העיטור (הובא בטור יו"ד סי' קכא) שכלי חרס שבלוע בהם איסור דרבנן מועיל להם הגעלה ג' פעמים (כל פעם עם מים אחרים). והשו"ע (סעי' קיג) פסק דבריו באיסורים דרבנן שאין להם עיקר מה"ח. ודעת הפוסקים לצרף דעת בעל העיטור לעוד צדדים. ועיין עוד בחזו"ן (או"ח סי' קכב ס"א) שכתב שבעל העיטור מודה שבאיסור חמץ לא מהני הגעלת ג' כ"פ חמץ אוסר במשהו, והרי אחר הגעלת ג'פ' משהו עי"פ שאר, ע"כ. וכסברא זו כתבו המהר"ם שיק (יו"ד סי' קמ"ד וכן מחמיר אף בדיעבד) והדברי מלכ"א (ח"ג סי' נו ד"ה והנה). אולם בפני משה (ירושלמי תרומות שיק יו"ד ד"ה א"י מבואר עי"י הגעלה ג' וינא הכל].

ב. כלי חרס שהוא כלי שני

אם השתמשו בהם בחמץ בכלי שני (או צונן לגמרי), דעת השו"ע (רס"י תנ"א) שמותר להשתמש בהם בפסח (ע"י הגעלה). [ועיי' בנושאי כליו של השו"ע (שם)]. אבל לדעת הרמ"א (שם) אסור. ואף הספרדים נהגו כהרמ"א שלא להשתמש בהם אף לצורך דברים צוננים. [אור לציון (ח"ג רפ"א)].

ג. גרר כלי חרס

כלי חרס הוא כלי הנעשה מאדמה וחול ונצרף בכבשן. אבל אם נצרף בחמה מועיל לו הגעלה. [מ"א (שם ס"ק ד), מ"ב (סי' יח) ואור לציון (ח"ג פ"י הגה א). ועיי' בסמוך לענין כלי אדמה].

ד. כלי פורצלן (לא מצופים)

כלי פורצלן דינו ככלי חרס ולא ככלי זכוכית, ועל כן אין להם הכשר. [פמ"י (סי' קג ש"ד סי' ס"ו), מ"ב (סי' תנ"ג סי' קסג) ואור לציון (פ"י אות א)]. דלא כהעי"ב המובא ביד אפרים (רס"י קכ) דסי"ל שלא בולעים. ועיי' באג"מ (יו"ד ח"יב סי' מו) שצירף דעת המקילים. ועיי' בספר הלכות פסח (פ"י הגה טו) בשם בעל האג"מ דלענין פסח יש להחמיר בכל אופן].

ה. כלים עשויים מאדמה

כלים העשויים מאדמה שנתיבשו בחמה, אין דינם ככלי חרס ועל כן מועיל להם הגעלה. [מ"א (סי' תנ"ג סי' ד), גרי"ז (אות כה), מ"ב (סי' יח) ואור לציון (ח"ג פ"י הגה א)]. ויש מי שאומר שדינם ככלי חרס ולא מועיל להם הכשר. [חזו"ני (סי' קכ סי' ב) שכלי אדמה דינם ככלי חרס]. והמנהג כסברא הראשונה. [הגר"ש י"א זצ"ל (הלכ"ש פסח פ"ג אות ד). ועיי' בחשב האפוד (ח"א סי' טז)].

ו. כלי זכוכית

דעת השו"ע (סי' תנ"ג סעי' כו) שכלי זכוכית שהשתמשו בהם אפילו בחמץ חס במשך השנה, ואפ"ל שימוש בכלי ראשון על גבי האש (כגון כלי פיירקס, ועיי' בערכו לקמן), מותרים לפסח אחר ניקוי שו"י (ולא צריכים הכשר בחמין). [אור לציון (ח"ג פ"י אות יב בהגה ד"ה ואף)].

אולם דעת הרמ"א (שם) שדינם ככלי חרס ואין להם הכשר. וכן נוהגים בני אשכנז אם לא בדיעבד אחר מעלי"ע במקום הפסד מרובה. [מ"ב (סי' קנה). ועיי"ש שאם רוב תשמישו בצונן בדיעבד שרי אף בלא הפס"מ]. ויש אף מבני ספרד שמחמירים בזה. [אור לציון (שם)]. ויש מבני ספרד שנוהגים להכשירם על ידי עירווי במילוי של פעמים (דהיינו שממלאים אותם במים מעלי"ע ושוב מחליפים את המים ונותנים אחרים מעלי"ע וכן פעמים). [רב פעלים (או"ח ח"ג סי' כט)]. ועיי' במ"ב (שם סי' קנו) שכתב ע"פ הח"י"א שבמקום שאין בהישג ידו כלי זכוכית ואין לו כוסות ושאר כלים, יכול לסמוך להקל לנקותן יפה יפה ולהכשירם ע"י עירווי ג' ימים, ע"כ].

ז. הכשר לכלי זכוכית לשאר ימות השנה

י"א שכוונת הרמ"א הני"ל להחמיר דוקא לענין פסח, אבל בשאר איסורים אין צריך הכשר ודי לנקותם כראול. [פמ"י (סעי' תנ"ג מ"ז ד"ה אעתיק, ויו"ד סי' קה מ"ז סי' א ד"ה א)]. וי"א שיש להכשירם על ידי הגעלה. [מנח"י (ח"א סי' פו אות ד)]. ועיי' בירושת פליטה (למהר"ם בריסק סי' ס) שמותר לתת לכתלתה שומן בשרי חס בכוס זכוכית לאחר ששהה בה חלב מעלי"ע. ודעת הגר"ש י"א זצ"ל (הלכ"ש פ"ג הגה 76) שמותר להשתמש לסעודה בשירת בכוסות שהשתמשו בהם לחלב חס באותו היום].

ח. כלי דורלקס ופיירקס

כלי דורלקס ופיירקס, הם כלים מזכוכית שעוברים תהליך סינון וזיכוך המוציא חלק מחומר המתכתי של הזכוכית המונע שישברו ומשפיע שלא יפקעו מחוס האש. [עיי' בדברי השואל בציי"א (ח"ט סי' כ), באור לציון (ח"ג פ"י אות יב ד"ה ואף) ובסדר פסח ההלכות (פ"ט הגה 27)]. ואף כלים אלו אם נאסרו מותרים על ידי הגעלה. [מנח"י (ח"א סי' פה) והגר"ש י"א זצ"ל (שבות יצחק ח"ו פ"ה עמ' ג)]. ולצורך פסח יש אומרים שיש להגעילם שלש פעמים (כי דינם קל מכלי זכוכית רגילים). [בעל ההר שב"ב (ציי"א ח"ט סי' כו ד"ה מיהו)]. ויש אומרים שאין להקל להגעילם לפסח אלא בשעת הדחק. [המנח"י (שם)].

ט. כלי מצופה חרס או זכוכית (כלי אמאיל)

כלי מתכת המצופה חרס, נהגו להחמיר שלא מועיל לו הכשר ע"י הגעלה, וכי"ז לענין להכשירו לפסח, אבל בכל השנה הקילו להגעילו אחר מעת לעת. [מ"ב (סי' תנ"ג סעי' כ) בהוספה

במהדורה שניה) ובמבית לוי (יו"ד בב"ח עמ' מב סוף בהגה ג). והפוסקים כתבו שכלי מצופה אמאיל דינו כני"ל כי בזמנם היה חשש שהכלי מצופה חרס. אולם בזמננו חומר זה הוא מורכב מזכוכית המותכת בחום גבוה שמערבים בה מעט חרס (בין השמש לעשרה אחוז), עיי' באורחות הבית (שטרנבוך פ"י ה"ט). מיהו ליבון קל מועיל אף לפסח (אם החמץ לא נבלע ע"י האור, אבל אם נבלע ע"י האור) צריך ליבון חמור). [חת"ס (יו"ד סעי' קיג)]. עיי"ש שכתב שעיי' שימאלה הכלי נבחלים די להכשירו אפילו אם החומר שבפנים אינו נכשר אלא על ידי חום של ליבון קל. ועיי' בשד"ח (מע' חו"מ סי' ז), בדעת תורה (סי' תנ"ג סעי' ט) ובדרכ"ת (סי' קכא סי' כ). ועיי' עוד באור לציון (ח"ג פ"י אות יז) שיש להמנע מלהשתמש בכלי אמאיל בפסח. ולפי המחמירים שזכוכית דינה כחרס (עיי' לעיל), ה"ה אם הכלי מצופה בזכוכית.

י. כלי חרסיה המצויים בזמנינו

כלי חרסיה המצויים בזמנינו עשויים מאדמת חרסית (ומערבים בהם חומרים שונים, וביניהם זכוכית, ומ"מ הרוב הוא מאדמה, ודינה כחרס), וברוב המפעלים לאחר גמר עשיית הכלי מצפים אותם בזכוכית דקה מאוד הנקראת גלזורה (ומטרתה לסתום את החומר לגמרי שלא יבלע, ולנו"ל). ויש מיעוט שצובעים אותם בצבע סינטטי. ועל כן, אם הוא מצופה זכוכית, לדעת הסוברים (לעיל) שזכוכית אינה בולעת יש מקום לומר שהוא הדין בכלים אלו. (אלא שלפעמים הבסיס שלהם אינו מצופה, ומכל מקום בדרך כלל אינו בולע דרך שם). [נא"י דומה למה שמוזכר בשו"ע (סי' תנ"ג סעי' ג) שכלי חרס המצופין בהתוך זכוכית, דינם ככלי חרס, שהרי כבר ביאר המ"ב (סי' קלז) שם שאע"פ דלדעת השו"ע כלי זכוכית אינו בולע כלל, הכא כיון דמחופה לחרס ונצרף עמו כבבשן בלע טפי, ע"כ]. ובג"ד אינו כן שהרי צובעים אותם אחרי שנצרפו בתנור. ועיי"ש בביתור הלכה בשם ביאור הגר"א, ומ"מ מבואר במ"ב הני"ל שלא נקט כדבריו. ועיי' משי"כ בשד"ח (ח"ח סי' ז) סי' כא). אולם לפי הסוברים שזכוכית דינה כחרס, אין להם הכשר לפסח. ואלו שמצופים בצבע סינטטי דינם ככלי חרס לכל הדעות.

יא. כלי מצופה בפורצלן

כלים של מתכות המצופים בפורצלן אין מועיל להם הגעלה. [אג'ימ (אה"ע ח"ד סעי' ז) דהא פורצלן דינו כחרס, וכן פסקו רוב האחרונים דלא כהחכ"כ, והמצופין פארצעלין שהוא רק ציפוי דק יייל שגם החכ"כ יודה, ע"כ].

יב. ליבוץ לכלי פורצלן

כלים המצופים פורצלן אין יכולין גם ללבנם, כי ע"י אור מתקלקל הציפוי, ויש לחוש שלא ילבנו היטב. [אג'ימ (אה"ע ח"ד ססי' ז)].

יג. כלי פלסטיק

כלי פלסטיק י"א שמועילה להם הגעלה. [מנח"י (ח"ג סי' ז), צ"י"א (ח"ט סי' כו) ואור לציון (ח"ג פי"א אות ג). ועיין בלהורות נתן (ח"ו סי' טט)]. ויקפיד להגעילים כשאינם בני יומם. [אג'ימ (אה"ע ח"ד ססי' ז) וחלקת יעקב (שם)]. וי"א שמאחר שלא ברור לנו אם הגעלה מועילה להוציא כל הטעם הבלוע בהם, לכן אין להעלותם בהגעלה מבליעת איסור כגון נבלה או מחמץ לפסח. אבל אם נאסר על ידי בליעות של בשר ואח"כ של חלב, כיון שהתירא בלע (כגון שהחלב נבלע אחר מעת לעת), אפשר להגעילים כשאינם בני יומם, במים רותחים שעל האש ויגעילים ג' פעמים. [הגר"ש"א זצ"ל (שבת יצחק ח"ו פ"ה עמי ג)]. ודעת הגר"ני זצ"ל (הבית בכשרותו עמ' ק) שדינם ככלי חרס].

יד. הגעלה לכלי טפלון

כלי טפלון, שהוא כלי מתכת מצופה חומר פלסטי, אין להגעילו מחמץ לפסח. [מבית לוי (ח"ו עמי כג אות ב). ועיי בסידור פסח כהלכתו (פ"ט הגה' 49 ופ"ח הגה' 53) בשם הגר"ש"א זצ"ל. ועיי עוד בזה בהגעלת כלי פלסטיק לעיל אות י"ג]. מיהו מבשר לחלב או להיפך מועיל לו הגעלה ברותחין אחר מעת לעת. [אג'ימ (אה"ע ח"ד ססי' ז). וכן נראה לפי המבואר במ"ב (ססי' תנא בהגה) בשם החת"ס].

טו. ליבוץ חמור לכלי טפלון

כלי טפלון החייב ליבוץ חמור, לא ניתן להכשירו, כי מתקלקל על ידי כך. [מבית לוי (ח"ו עמי כג אות ב), יסודי ישרון (ח"ו עמי קנב) ורבבות אפרים (ארו"ח ח"ב סי' קעב אות ז)].

טז. כלי מגומי

כלי העשוי מגומי, יש אומרים שאם הוא עשוי מחומר כימי שהוא חומר חדש שלא נמצא בדברי הקדמונים, אין היתר להגעילו, אך אם עשוי מגומי טבעי (מעץ), מועיל להכשירו על ידי הגעלה. ואם יש ספק שמא מעורב בו חומר כימי, אפשר להגעילו. [אג'ימ (ארו"ח ח"ב סי' צב)]. וי"א שבכל אופן ניתן להכשירו. [אור לציון (ח"ג פי"א אות ג) משום שאף שלא מצינו חומרים אלו בדברי חז"ל, מ"מ לא מצינו שלא מועיל הגעלה רק לכלי חרס שהתורה העידה שאין לו תקנה].

הכשרת כלים בפסח

אין להגיעת כלים תוך הפסח, שאז חמץ אסור במשהו ואין מועילה הגעלה משום שחוזר ובלוע. [רמ"א (סי' תנב סעי' א)]. ואף שהכלי אינו בן יומן מעת שנתשמשו בו בחמץ, וגם הכלי הגדול אינו בן יומן, אסור. [מ"ב (סי"ג ב). וכל זה לענין חוה"מ, אבל ביו"ט בלא הכי אסור להגעיל כמבואר בסימן תקי"ט סעי' ט"ז]. ומ"מ מותר ללבן כלי בליבוץ חמור תוך הפסח. [רמ"א (סי' תנב סעי' א)]. אבל ליבוץ קל אסור. [כן צידד הפמ"ג (סי' תנב מ"ז ס"ק ד) כי ליבוץ קל מפליט ואינו שורף הבלוע כמו ליבוץ חמור].

הכשרת המטבח

א. הכשרת השיש

[א'] מנהג בני אשכנז : להכשיר השיש שבמטבח על יד עירוי רותחין על אבן מלובנת. ויגנב השיש תחלה כדי שלא יצטננו המים הרותחין ששורף. [מ"ב (סי' תנא ס"ק ג)]. וי"א שעירוי מקומקום חשמלי שבזמננו מועיל לענין זה כעירוי על אבן מלובנת, אך הברזל המלובן מונח בתוכו, ממייל נחשב כעירוי מכלי ראשון של גבי האש. [הגר"ש"א זצ"ל (שה"ה יג ד"ה ומ"מ)]. וזה מועיל אף כשהוא מנותק מהחשמל. כל גבן שגוף החימום רותח. [וכן בשענו מהר"ש"א גנ"ט שליט"א. ועיי בזה בשמעתא עמיקתא גליון רנ"ט]. ונהגו לכסותו לאחר הכשור. [הגר"ש"א זצ"ל (הליקוט פי"ג אות ט והגה יח)]. ובמקום שלא ניתן להכשיר השיש על ידי מים רותחים (עיי בסמוך בסוגי השיש), יש להמתין מעת לעת משימוש האחרון בחמים, ולאחר מכן יש לנקותו היטב ולכסותו כסיוו עבה. (ועיי להלן האם מותר לערות מכלי פסח לכלי חמץ ע"מ להכשירם).

[ב'] מנהג בני ספרד : מעיקר הדין די לשיש בנקיון יסודי בלבד. ומ"מ נוהגים להכשיר השיש על ידי עירוי מים רותחים מכלי ראשון. ואם חושש שהשיש יתקלקל יש להמתין מעת לעת משימוש האחרון בחמים, ולאחר מכן יש לנקותו היטב ולכסותו כסיוו עבה. [אור

לציון (ח"ג פי"א אות יא). והארכנו בזה בס"ד בשמעתא עמיקתא גליון רנ"ט].

ב. סוגי שיש

שיש גרניט: מורכב מאבן גרניט. (הוא הנפוץ ביותר בזמנינו). וע"פ המשווקים סובל עד כ-300 מעלות חום. ועל כן שיש זה ניתן להגעילו ע"י עירוי רותחים. והמכשיר ע"י אבן מלובנת עליו להיזהר שחומה לא יהיה גבוה יותר מהחום הני"ל. [והאבן תהיה כמה חמם גבוה יותר מחום המים (דהיינו קצת יותר מנקאה מעלות). וכ"כ בספר הגעלת כלים (פ"א הגה' ל עמי רט)].

שיש קיסר (עשוי מקורוז אבן קיסר): וע"פ שברדך כלה היצרנים אינם מקבלים אחריות על עירוי חמים, מ"מ לפי ניסיונות שנעשו ע"י יצרנים, השיש עמד בעירוי של מים רותחים. ולפ"ז ניתן להכשירו ע"י עירוי מכ"ר (ויש לכסותו לאחר מכן כנ"ל). ומ"מ יש לערות מים פושרים על כל השיש לפני עירוי הרותחים למנוע כל חשש נזק (ויגנב השיש לפני עירוי הרוותחים כדי שלא יצטננו המים הרותחין ששופך). ואין להכשירו ע"י אבן מלובנת כי עלול להתקלקל. ואם חושש ממקיעת השיש, יש לנקות את השיש ולאחר מכן לכסותו בכסיוו עבה. [וכן פסק הגר"ש"א זצ"ל (שם פי"ג אות ד) שמועיל להם הכשור ע"י עירון].

שיש חברון: עשוי מאבן חברון, והוא אבן חלשה בהרבה מהגרניט, ועלולים להיווצר בה סדקים בקלות ע"י מים רותחים או סיר חם. וע"כ יש לנקותו היטב ולאחר מכן יכסה אותו בכסיוו עבה.

ג. ביזר

[א'] לבני אשכנז : יש לנקותו היטב, ולאחר המתנת מעת לעת מהשימוש האחרון בחמים יש להכשירו ע"י עירוי מכלי ראשון (כי מצוי שמתחמץ בו חמץ ביחמוש, כגון ע"י שפכת תבשיל אטריות שעמד ע"ג האש וכדו'). ואם הוא עשוי מחומר שלא מועיל לו הכשר (כגון חרסינה), יש לכסותו. ולמעשה אף בכיור שמועיל לו הכשר נוהגים להחמיר לכסותו.

[הגר"חפ"ש זצ"ל (ליקוט הלי' לפסח להר"מ פינקלשטיין) והגר"ש"א ואזנר זצ"ל (ספר הגעלת כלים אות קכו)].

[ב'] לבני ספרד : די לטוטפו ולקותו היטב. ויש נוהגים לערות עליו מים רותחים (ואם הוא מחרסינה יערה עליו ג' פעמים) ולכסותו בפלסטיק. [אור לציון (ח"ג פי"א אות יא)].

ד. בריזים

הברזים יש לנקותם היטב. [הגר"חפ"ש זצ"ל (שם ע"ב)]. וי"א שראוי לערות עליהם ועל הידיות רותחין, ובעת שבא לערות הרותחין יפתח תחילה את ברז המים החמים שיצאו ממנו מים רותחים כדי להגעילו מבפנים ומבחוץ יחד. [מדריך הכשרות (שם עמי' 148 אות ח)]. ויש נוהגין להניח בד נקי לסיוון המים בפסח.

ה. אריחי החרסינה

אריחי החרסינה מעל השיש לפעמים נבלע בהם חמץ מחמת שנשפך עליהם רוטב חמץ מקדירות רותחות המונחות על השיש, או מזיעת אדים העולה אליהם מקדרות חמץ רותחות הסמוכות להם, לכן רצוי להגעילים על ידי ניקוי ועירוי רותחים מכלי ראשון. [מדריך הכשרות (שם אות ט)].

ו. מקום יציאת מי הכיור

ראוי לשפוך חומרי נקוי במקום יציאת מי הכיור, כי לפעמים נשאר שם חמץ ויש להפסידו מאכילה, לחשוש לדעת הסוברים שבעת שיערה שם בפסח תבשיל רותח יאסר התבשיל על ידי "ניצוץ חיבור". [מדריך הכשרות (שם עמי' 149 אות א)]. ועיי בספר הגעלת כלים (אות קב) בשם הגר"ש ואזנר זצ"ל].

ז. תנור (אף מצופה אמאיל)

התנור ניתן להכשירו על ידי ניקוי יסודי, ולאחר המתנת כ"ד שעות ללא שימוש, יש לעשות ליבוץ קל על ידי חימום התנור בחום הכי גבוה. (ואם ניתן להדליק גם הגריל עדיף, כי גוף החימום שלו מגולה. וכן בתנורים המגעיים ל- 375 דרגות צלזיוס שהוא ליבוץ חמור (כמבואר לעיל), יש להכשירם בדרגת חום זו). [עיי מנח"י (ח"ג סי' סו אות ג וח"ד סי' יב אות א), מנח"ש (מי' ת' סי' נא), הגר"ניק זצ"ל (חוט שני פי"ג ס"ק ב), קשו"ע (פפירוס בבי"ח ביאורים סי' ה) ועוד. ועיי בחת"ס (יו"ד ססי' ק"ג) שכלי אמאיל אפשר להכשירם ע"י ליבוץ קל או ליבוץ חמור]. ואף אם הדלת עשויה מזוכוכית מועיל הכשר זה. [הגר"ניק זצ"ל (שם ס"ק ב)]. וי"א שראוי לכסות הזוכוכית בנייר אלומיניום. [הגר"חפ"ש זצ"ל (שם עמי' 2 אות 9)]. ומ"מ אף אחר הכשר, לכתחלה יש לכסות התנור או המאכל המתבשיל בתוכו. [הגר"ש"א זצ"ל והגר"ניק זצ"ל (סידור פסח כהלכתו פ"ח הגה' 2). ודעת האור לציון (שם אות ב בהגה ד"ה והנה כל זה) דכך יש לעשות מעיקר הדין, כי לדעתו אין מועיל הכשר לתנור לצורך פסח]. אלא שיש צדדים שלא לסמוך על ההכשר לענין פסח, ועל כן מי שיכול לייחד תנור אפייה עבור פסח תבא עליו ברכה. [הגר"ש"א זצ"ל (שם פי"ג הגה' 8) והגר"ש ואזנר זצ"ל (מבית לוי ח"א עמי ט)].

ח. רשתות ותבניות התנור

תבניות ורשתות שהשתמשו בהם לצורך חמץ צריכות ליבוץ חמור. [שו"ע (סי' תנא סעי' ד)]. והמצויאות בזמנינו לרוב אי אפשר ללבנם מחשש שיתקלקלו, ועל כן יש לרכוש חדשות לפסח. (ומ"מ לפעמים ניתן ללבנם בתוך תנור המגיע ל-375 דרגות צלזיוס שבאופן זה נחשב ליבוץ חמור כמבואר לקמן). ואם לא השתמשו בהם ישירות בחמץ אלא על ידי הפסק כלי אחר (או נייר אלומיניום), בשעת הדחק ניתן להכשירם כשאר התנור ולהשתמש בהם ע"י הפסק כלי. [נעיי בדברי הגר"חפ"ש זצ"ל בליקוט הלי' לפסח (לגר"מ פינקלשטיין עמי' 2 אות 9)].

ט. תנור פירוליטי (תנור מתנקה מעצמו)

ניתן להכשיר תנור פירוליטי לפסח ע"י חימום התנור במידת הטמפרטורה המקסימלית, משום שבאופן זה נחשב לליבוץ חמור כי התנור מגיע לטמפרטורה של כ- 500 מעלות צלזיוס. [בעל האג"מ (ספר הלכות פסח פט"ו הגה' קט)]. ומ"מ לפני הכשרתו במדת האפשר יש להסיר את מסגרת הגומי שסביב דלת התנור (אמנם יש סוגים שאין גומי אלא חוטי ברזל). [משום שבדיוקות שנעברו ע"י מומחים ההגלה שבפניות של צדי דלת התנור ושל חלקי המתכת של התנור שסביבות הדלת, מגיעה הטמפרטורה רק לכ- 250 מעלות צלזיוס, בשל מסגרת גומי המתוקנת סביב הדלת לשם בידוד התנור מסביבות החיצוניות. ורמת חום זו בכלל ליבוץ קל בלבד ולא ליבוץ חמור]. ובמדת האפשר יש לרכוש גומי חדש לפסח, או עכ"פ להגעיל את הגומי הישן ג"פ. ולענין הרשתות כיון שברדך כלל א"י ללבנם ליבוץ חמור דינם כמבואר בסמוך. והתבניות, אם אפשר להכניסם תוך התנור בחום המקסמלי ניתן להכשירם באופן זה, ומ"מ ראוי להדר לקנות תבניות חדשות לפסח.

[עיי לעיל לענין כלי אמאיל. ועיי עוד בסמוך].

י. ביריים (חצובות העומדות על הגז)

החצובות יש לנקותם (כולל משטח הגז, וצדדיו והכפתורים), ולאחר מעת לעת מהשימוש האחרון יש ללבנן ליבוץ קל, על ידי הדלקת האש כ- 30 דקות. [כיון שהחצובות שלנו יש חשש שיתקלקלו אם ילבנו אותם ליבוץ חמור עד שיהיו ניצוצות ניתזין, סומכים על ליבוץ קל בצירוף דעת הפוסקים שחמץ הוי התירא בלע, ועוד שמשתמשים בהם על ידי הפסק כלי, ועוד דאף כשהחמץ נשפך עליו מיד נשרף. עיי מ"ב (סי' תנא ס"ק ד), אג"מ (יו"ד ח"א סי' נט) ואור לציון (ח"ג פי"א אות ג). וכן פסק הגר"ח"פ שייבנרג זצ"ל (שם אות 9). ועיי עוד משי"ב בשמעתא עמיקתא גליון קל"ג]. ונוהגים גם לכסותם בפח או ברדיד אלומיניום. [הגר"ח"פ שייבנרג זצ"ל (שם) ואור לציון (שם)]. והמבערים א"צ הכשר ודי להם בניקוי, ומ"מ משום חורמא של פסח ראוי לעוטפם באלומיניום. [שאין רגילות כ"כ שישפך עליהם חמץ, ועוד דהאש שולטת בהם יותר, כנ"ל]. ולשימוש של בשר וחלב א"צ הכשר כלל. [מ"ב (שם), אג"מ (שם) ואור לציון (שם)].

יא. כירה חשמלית (שזוכוכית קבועה עליהם)

כירה חשמליות שזוכוכית קבועה עליה, י"א שאין ההיסק מועיל להכשירה לפסח, הואיל ורגילות הוא שנשפך מהתבשילין על גבי הזוכוכית ולבני אשכנז דינם בליבוץ גמור, והיסק כזה מסתבר שאינו כליבוץ גמור. [הגר"ש"א זצ"ל (שם אות א)]. ועל כן יש לנקותה היטב ולהדליק כמשך חצי שעה, וישים לערה רשת ממתכת של סיר הבישול ויוצא זרם חשמלי ויוצר חום, החום מועבר לתכונת הסיר לבדו, שטח שמחוץ לסיר לא מושפע מההשדה המגנטי ועל כן אינו מתחמם, [מדריך כשרות גלאט (חכ"ז שנת תשע"ג עמי' 94)] המשטח שעליו מניחים הסירים עשוי מזוכוכית או קרמיקה (שגם היא עשויה ביסודה ממרכיבי זכוכית). [הגר"ל"י הלפרין זצ"ל (מורה ניסק ע"ט)]. ויש להחמיר שלא להכשירה לפסח. וכן יש להשתמש בכירה מיוחדת לבשר ולחלב בנפרד או יעשה העצה שבסמוך. [דהנה במ"ב (סי' תנא ס"ק ד) מבואר ב' טעמים להחיר בכל השנה השימוש בכריים לבשר וחלב, אינו מה שנשפך נשרף, ב' הבלוע בהם לא יוצא כי הוי מכלי לכלי ללא רוטב. ובחצובות אלו טעם הראשון פעמים שאינו קיים כי כשנשפך מהסיר לחוץ המקום קר (ופעמים הסיר קטן ואח"כ משתמש בסיר גדול יותר וכדו' וכן יש לחוש שינח חם על המסח המולבנל ויתכן תחכות בעין וכדו'). וכמ"כ המשטח עשוי מזוכוכית או של קרמיקה כנ"ל, ולבני אשכנז לא מועיל לו הכשר לפסח (פרט לבעה"ט דס"ל שיש הכשר לחרס ע"י הגעלה ג"פ, וי"א שלדעתו הדין קן אף לפסח, ולמחמירים הוא משום חשש "מששהו", עיי בזה לעיל בדין כלי חרס). וכן א"ל הגר"מי"ש קליין שליט"א]. ומ"מ **לבני אשכנז** מותר להשתמש בהם אחר ניקוי יסודי והנחת דבר החוץץ בין הסיר למשטח האינדוקציה כגון מדבקות מגנטיות המיוחדות לתאם הכלים לאינדוקציה או מסח שיליקון דק (המאפשר חיבור מגנטי). [דהוי מכלי לכלי שלא עובר בלא רוטב, ואע"פ שהמרמ"א (סי' צב סח ע') משמע שיש לחוש לכת' שעובר בלא רוטב, מ"מ מבואר במ"ב (סי' תנא ס"ק ק) קלה דבעה"ט אין חשש]. ובכל אופן אם נפל אוכל ישירות על האינדוקציה, אם הוא מבני אשכנז (המחמירים לענין זכוכית ונטל"פ בפסח), לא יאכלנו. [נעיי בשמעתא עמיקתא גליון קל"ג]. **ולבני ספרד** הנוהגים להקל (לענין זכוכית שא"צ הכשר) מותר להשתמש בהם אחר ניקוי יסודי בלבד.

יז. פלטה השמלית

פלטה חשמלית יש לנקותה היטב, ולאחר מעת לעת מהשימוש האחרון יש להדליקה כחצי שעה, וכיסנה עם נייר אלומיניום.
יעי' בספר סדרו פסח כהלכתו (פ"ח אות ה), ועיייש שאם לא מגיעה לחום הנצד ללבוין קל, ידליקנה וישפוך עליה מים חמים (ויש להזהר שלא יגרסם לקצר שמלם). וכי"כ במבית לוי (ח"י עמי ט). והאור לציוין (ח"י פ"י אות ד) כתב שיש לנקותה ולכסותה עם נייר אלומיניום.

יד. מיקרוגז

יש סוברים שניתן להכשיר מיקרוגז אחר ניקוי יסודי והמתנה מעת לעת מהשימוש האחרון, על ידי שיתממם בו מים (ועדיף שיהיו מעורבים עם חומר פוגם - אקונומיקה וכדומה שאינם מעביב את המים) עד שהוא מתמלא האדים.
על הכשר זה אינו מוסכם לכל השיטות, ועל כן יש להמנע מהכשירו לפסח.
וצלחת הזוכיכות, לבני אשכנז לא מועיל לה הכשר (כי דינה ככלי חרס) וצריך צלחת מיוחדת לפסח.
וכן הגלגלים המעמידים את הצלחת כיוון שהם מפלסטיק יש להחמיר שלא לסמוך על הגעלה להכשירם לפסח.
ומי"מ בשעת הדחק הסומך להכשיר תנור זה, יכסה המאכל על ידי שני כיסויים.
יעי' בזה בתשובות והנהגות (ח"ב סי' ירב), בחשב האפוד (ח"ג סי' פח), בסידור פסח כהלכתו (שם אות 8) ובשמעता עמיקתא גליון קמ"ב.

טז. מיהם מים שלא מניחים עליו המין

מיחם המשמש לחימום מים, אם לא מניחים עליו ככל חמץ, צריך רק ניקוי יסודי.
[אור לציון (ח"ג פ"י אות ה). ועיייש שאף אם יש בו אבנית אי"צ להסירה. וכי"כ הגרשו"א והגר"ש ואזנר זצ"ל (הגעלת כלים פ"יג הה שפה)].
ובאופן שמניח חמץ על ידי הפסק כלי, לכתחלה ראוי להגעילו.
ומי"מ אם אפשר עדיף לקנות מיוחד לפסח.
[מבית לוי (ח"א עמי לה)].

טז. כשמוניחים עליו המין

מיחם המשמש לחימום מים יש לנקותו היטב.
ואם שמים על גבי המכסה (ללא הפסק כלי וכדו') חמץ, יש להגעילו לפסח, על ידי שירתיח בתוכו מים עד גדותיו, אחר מעת לעת משימוש האחרון.
והמכסה עצמו יגעילנו תוך כלי אחר.
[אור לציון (ח"ג פ"י אות ה)].
ומי"מ אם אפשר עדיף לקנות מיוחד לפסח.
[מבית לוי (ח"א עמי לה)].

יז. כששופכים ממנו מים, על דייסא (או על שאר מיני המין)

מיחם המשמש לחימום מים, אם שופכים ממנו מים חמים על דייסא ושאר מיני חמץ, יש להגעילו כמבואר לעיל, אף אם לא מניחים עליו חמץ כלל.
[משום דניצוק חיבור עי' ברמ"א סי' קה סע' ג. ועיין בדי יהודה סי' קה פה"ק ס"סיק לב) שבאסוריו משחו יש לחוש שניצוק אוסר אפילו בדיעבד. ועי' עוד בשמעתא עמיקתא גליון ר"ט) שבהבאנו מנדולי הפוסקים דיש להחמיר בניצוק אף בתתאה קר אפי' בערב ספח].
ויערה על הברז רותחין, ולפני העירוי יפתח את הברז על מנת שיצאו המים החמים מהמיחם.
[וי'ש להכשיר את הברז משום שפעמים עולה זיעה מתחץ. ואעי"פ שדבך כלל אין הזיעה חמה בשעיר של יד סולדת, מי"מ הכי עדיף טפי לצאת ידי כל ספק. ובני"ד יש לסמוך עי"ז אעי"פ שהברז הוא מפלסטיק].
ומי"מ אם אפשר עדיף לקנות מיחם מיוחד לפסח.
[מבית לוי (ח"א עמי לה)].

יה. מיני ברים

יש לנקות ניקוי יסודי סביב הברזים והפיות, ואת כל האזור החיצוני של המכשיר כולל בסיס העמדת הכוס והקערית וסביב כל הלחצנים.
[כ"ז היינו לצורך ניקוי מכל חשש חמץ].
יש לרוקן כל המים של המכשיר ולא להשתמש בו בחם כ"ד שעות (במכשירי מיני בר המאושרים לשימוש בשבת, יש להעביר את המכשיר תחילה למצב "שבת" ולאחר מכן לרוקן אותו),
לאחר מכן יש להכניס מים חדים תוך המיכל ולהרתיח המים (במכשירים המאושרים לשימוש בשבת יש להחזיר את המכשיר למצב חול עי"מ שייתלא המיכל מחדש).
ושבז לרוקן את כל המיכל (במכשירים הנ"ל יש להעביר שוב למצב "שבת").
לאחר מכן ניתן להשתמש בו.
[הכשר הני"ל הוא משום שבשימוש במיני בר לפעמים יש משום ניצוק חיבור עי"י קילוח המים החמים שעירו אותם לתוך כלי חמץ או חמץ גמור (כגון דייסה) כמו כן האדים החמים עולים מכלי החמץ ועלוללים להבלע בפיות המכשיר (אולם אין זה אלא חומרא כי בדי"כ האדים העולים אינם מגיעים ליס"ב כני"ל)].

יה. מדיח כלים

מדיח כלים העשוי מאלומיניום (ולא מפרוצין), ניתן להכשיר על ידי נקיון יסודי ואחר המתנת כ"ד שעות משימוש האחרון יש להדליקו על חום הכי גבוה (כדי שהמים יהיו חמים יותר מכפי הרגילות להשתמש להדחת הכלים), ולפי המנהג (שלא מגעילים כלים שאינם רותחים) צריך שיהיו המים רותחים בחום של כ – 100 מעלות.
ואם המים לא מגיעים קרוב למאה מעלות יש לחמם המים ולתת בפנים אבן מלובנת.
[גאי"מ (או"ח ח"ג סי' נח, יו"ד ח"ג סי' נח, ח"א סי' כח – כט וח"ג סי' יג) וספר הגעלת כלים (פ"יג אות רכה)].
ומי"מ יש להמנע מלהכשירם לפסח, כי יש בהם חלקי פלסטיק (ויש סוברים שלא מועיל להם הכשר), וחריצים שקשה לנקותם.
[מבית לוי (ח"א עמי ל ובהגה אות ו)].

יט. מפרת

מפות ומגבות שמשתמשים בהם בחמץ, ניתן להכשירם על ידי כיבוס במים חמים (מעל 40 מעלות) עם חומרי ניקוי.
[עייין ברמ"א (סי' תנא סע' יח).
וכן פסק הגרש"א זצ"ל (אשרי האיש ח"ג פני"ג אות יח)].
אם פת "יטרליון" שאי אפשר להרתיחם ישתמש בהם על ידי הפסק של כיסוי.
ומי"מ נוהגים ליחד מגבות מיוחדות עבור כלים של פסח.
[הגרחפ"ש זצ"ל (שם עמי ג)].

כ. ארונות אובל

יש לרוחצם במטלית ספוגה בחומר ניקוי.
ונוהגים לצפותם בנייר עטיפה.
[הגרחפ"ש זצ"ל (שם)].

כא. מקרר ומקפיא

המקרר יש לרוקנו ולנקותו עם מטלית ספוגה בחומר נקוי.
ויש נוהגים לכסות המדפים (כדאי להשאיר חורים לאוורור).
[הגרחפ"ש זצ"ל (שם)].
ויש לנקות היטב בקפלי הגומי, ואם ישארו לכלוכים שקשה להוציאם כיוון שהם מטונפים אין חיוב להוציאם.
ואי"צ לפרק את המקרר על מנת להגיע למקומות שעלול להיות שם חמץ.
[הגרני"ק זצ"ל (חוט שני ח"ב עמי שטז)].

כב. שולחנות שמניחים עליהם המין רותח

שולחן שמשתמשים בו ללא מפה, כיוון שפעמים נשפך או מניחים עליו חמץ חם, דעת השו"ע (סי' תנא סע' ג) שאחר ניקוי יסודי יש לשפוך עליו רותחים.
והכרעת המי"ב (סי' קיד) שבאופן זה צריך לשפוך מים רותחים על אבן מלובנת.
ועל כן במקום שאין חשש שהשולחן יתקלקל עי"י עירוי רותחים יש לעשות כן (ולדעת המי"ב שמחמיר שצריכים אבן מלובנת, ישפוך רותחים מקומקום חשמלי, כמבואר לעיל אות א').
וינגב השולחן תחלה כדי שלא יצטננו המים הרותחים ששופך.
[מ"ב (סי' תנא ס"יק ג)].
והמנהג להחמיר ולכסותו אעי"פ שעירה עליו רותחים.
ואם יש חשש לקלוק עי"י עירוי רותחים, יש לנקותו היטב ולאחר מכן לכסותו.

כג. שולחנות שברדך כלל אובלים עליהם על ידי הפסק מפה

שולחנות שברדך כלל אין מניחים עליהם חמץ בלי הפסק מפה או כלי, די לנקותם על ידי ניקוי יסודי ואין צריך להגעילם.
ונהגו לכסות השולחנות על ידי מפה או נייר אלומיניום.
[הגרחפ"ש זצ"ל (שם אות 6) והראת הבדי"ץ העי"ח (שם עמי 149 אות יא).
וכן הוא בכה"ח (אות רלב) שאי"צ הכשר].

כד. גביע קידוש

גביע שמשתמשים לקידוש כל השנה צריכה ניקוי יסודי, ומעיקר הדין אינה צריכה הגעלה.
[שו"ע סי' תנא סע' כה).
ואף למי"א שם שמצריך לכתחלה הגעלה או מליוו ועירוי לכוסות, היינו כי החוש לפגיעט תשמיש (כמבואר בדבריו שם).
וגביה כיוון שח"ח דרדך להשתמש בו בחמין כלל (ולא לכבוש בה חמץ) אי"צ הגעלה לדמיעוטא לדמיעוטא אל חיי"י כמי"ש החתי"ס (בהנהגותיו על סי' תנא על סע' ג, ויו"ד תשובה קיד).
וכן מבואר בב"ח (יו"ד סי' קבא קו"א אות טו).
ומי"מ יש לציון שמי' שדרכו לנקות כל כוז או אחר במדיח כלים עם שאר כלי חמץ יש להגעילו, מחמת החמץ של שאר הכלים הנבלע בו עי"י המים רותחים].

כה. ריצפות

בזמנינו אין לנו רצפות עפר (אדמה) בעלי סדקים עמוקים.
ולכן די לטאטא ולנקות בחומר ניקוי לפת רצפת הבית המרוצפת.
ואין צורך לבדוק הסדקים הקטנים.
[הגרחפ"ש זצ"ל (ליקוט הלכות לכתס להרי"מ פניקלשטיין עמי 2 אות 1)].

כו. כלי האשפה

פח האשפה וכן כף האשפה יש לנקותם היטב, וישפוך עליהם חומר פוגם את החמץ הדבוק.
והמטאטא יש לנקותו היטב מחמץ, ועדיף לנקותו בחומר ניקוי הפוגם פירורי חמץ שעליו.
ויש נוהגים להשתמש במטאטא חדש לפסח.

כז. צעצועים

צעצועים שדבוק בהם חמץ הראוי לאכילה, צריך לנקותם עי"מ להסיר החמץ, ואם לא ניתן לעשות כן יש לפסול אותו מלהיות ראוי לאכילה (דהיינו שאדם נמנע לאכלו) ואין צורך לקרצף הצעצועים.
[הגרחפ"ש זצ"ל (שם עמי ג)].

כה. שיניים ותתכות מושלתות או מכסים שעל השניים

מי שיש בשיניו חותמות (בלומבעט), או מכסים של זהב וכסף שמכסים בהם את השיניים (כתר), ואי אפשר להסירם ולהגעילם, אם לא אכל חמץ חם או חריף מעת לעת קודם הפסח, אפשר שמותר באכילת דברים חמים או חריפים בפסח כמו חריין (מלבד קורט של חלתית וצנון), ונכון שישתה קודם הפסח מעט מים שהוחמו בחום שהוא רגיל בכל ימות השנה.
[הגרשו"א זצ"ל (הליכ"ש פ"ג אות ז)].

כט. שיניים ותתכות

שיניים ותתבות מעיקר הדין אינן צריכים הגעלה אלא ינקם היטב ודי בכך.
[אור לציון (ח"ג פ"י אות טו).
והגרשו"א זצ"ל (הליכ"ש פ"ג אות ו) נהג לנקותו היטב ולהגעילו בערב פסח בכלי ראשון ועי"מ שלא יהיה צורך להמתין מעת לעת פסח תחלה את המים (בנפס, סבון או אקונומיקה) לפני החימום].

ל. טבעות

טבעות שעל ידי הנשים שמתעסקות בהן כל ימות השנה בתבשילין וכדומה, יש שנהגו לשרותן זמן קצר בדבר הפוסל מאכילת כלב (אקונומיקה וכדו').
[נך נהגו בביתו של הגרשו"א זצ"ל (שם פ"ג הה ג51)].
וי"א שאין בהם חשש, ואין צריך לחטט בחריציהן במחט או להגעילם, ואפשר להשתמש בהם בפסח.
[אור לציון (ח"ג פ"י אות טו)].

לא. עירוי מכלי פסח לכלי המין (הכשרת השיש עם קומקום של פסח)

אין לערות מכלי ראשון (עירוי שהיד סולדת בו) מכלי המיועד לפסח על גבי כלי חמץ (כגון על השיש) כדי להכשירו.
[שער הציון (סי' תמד ס"ק ד) בשם הפמ"ג (סי' תמד א"א ס"ק ד) משום ניצוק.
דלא כסי"ז (ססי' תנב) שתמה על נוהגים כן.
ועי' במי"ג (שם א"א ס"ק ד) שדוקא מכלי ראשון השי"ב חיי'.
וכן הביא הכה"ח (שם אות כה)].
וכל זה בעירוי שלא נפסק הקלוח.
[גר"ז (סי' תנא אות טו)].
ואם עבר והשתמש בפסח בקדירה שעירו ממנה על כלי חמץ, התבשיל מותר אפילו באכילה.
[גר"ז (שם) ומהפמ"ג (שם) משמע שאף אם כבר עירה מהכלי אין הכלי נאסר ומותר בשימוש אף לכתחלה].

לב. עירוי מכלי של פסח על כלי המין שאינו בן יומיו

דין הני"ל שאין לערות מכלי כשר לפסח על כלי חמץ, אפשר שנאמר דוקא במקום שהכלי חמץ הוא בן יומו, וצריך עיון.
[הגרני"ק זצ"ל (חוט שני פסח פ"י ס"ק כד)].

לג. הצנעת כלי המין

קדרות שמבשלים בהם חמץ, ואפילו קערות שמשתמשים בהם חמץ על ידי עירוי או כלי שני, משפשפן היטב בענין שלא יהא חמץ ניכר בהם, ומותר להשתותן לאחר הפסח להשתמש בהם.
[שו"ע (רס"י תנא) ומי"ב (שם)].
ומצניעין בפסח במקום צנוע שאינו רגיל לילך שם, כדי שלא יבא להשתמש בהם בפסח, וטוב לסוגרם בחדר ולהצניעו המפתח.
[שם].
וכלי חמץ שתנתם לקישוט בארון זוכוכים ושכבים שבביתו, צריך לשנות מקומם בפסח ולהצניעם.
[אור לציון (ח"ג פ"י אות א והגה ד"ה ואמנם)].

לד. ברכונים וזמירות שבת

אין להשתמש בברכונים וזמירות שבת של כל ימות השנה, כיוון שמצוי בהם פירורי חמץ, ועל כן יש להצניעם בפסח.
[הגרש"א זצ"ל (אשרי האיש פ"יח אות ג)].

כשרות המוצרים לפסח

מוצרי מזון

הרשימה היא של מוצרי מזון בסיסים (בעיקר לאלו שמוצרים באי"ל) אם יש בהם חמץ או חשש חמץ, עי"מ לברר באיזה מהם ניתן לסמוך על המכירה אף למחמירים על עצמן שלא לסמוך לכתחלה על מכירת חמץ.

א. עוף שאינו ל כשרות מיוחדת לפסח

עופות טריים ללא כשרות לפסח, מותרים באכילה אף בפסח, אף על פי שבעבר מצאו בזפק העופות חיטה גם לאחר שהעופות עברו שטיפה.
כיום ההוראה (מההכשרים המהודרים) למגדלי העופות היא שחודש לפני פסח מאכילים אותם בתערובת שאין בה חמץ.
יעי"פ מומחי כשרות].
ומי"מ לכתחלה יש לקנות עם הכשר מיוחד לפסח.

ב. אלכוהול

האלכוהול שמוצאו מגרעיני דגנים הינו חמץ גמור.
ומי"מ האלכוהול המשוק בעיקר בארץ ישראל אינו חמץ.
[עי"פ מומחי כשרות].

ג. ביצים

הביצים עלול להיות דבוק עליהן חשש חמץ, שלפעמים המקום שמטילות הביצים אינו נקי, ולכן נהגו המדקדקים לטשוף הביצים מערב פסח ולרוקן התבניות מחשש פירורים.
כמו כן יש חשש תערובת חמץ בחותמות של הביצים, ועל כן ראוי לקנות ביצים שיש כשרות מיוחדת לפסח.
[מדריך הכשרות (העדה חרדית עמי 163)].

ד. מוצרים שיש בהם עמילן

עמילן חיטה - גלוטן, הוא חמץ גמור.
אם יש במוצר קמח חיטה, עמילן חיטה או חלבון חיטה, מוטל על הציון שהמוצר מכלי גלוטן.
ועל כן אם כתוב על גב האריזה שיש בו "עמילן" ולא כתוב שיש בו גלוטן אינו חמץ (אלא הוא עמילן תירס).
ואם כתוב "עלולי" להכיל גלוטן החשש הוא רחוק.
ומי"מ אין לאכול אלא אלו שיש להם הכשר מיוחד לפסח.

ה. גלוקוז

חומר הגלוקוז, יש שמויצר מקטניות, ויש שמויצר מחיטה.
כל מוצר שיש בו מרכיב זה יש להיזהר מחשש חמץ.
[מדריך הכשרות (העדי"ח עמי 130)].

ו. מאכלי תינוקות

מאכלי תינוקות יש לחוש להם משום חמץ ומשום קטניות, ואם הרופא מורה שצריך לקחתם, יבואר הדין לקמן לענין האכלת תינוק חמץ בפסח.
[עי"פ מומחי כשרות].

ז. קמח

קמח המצוי בזמנינו (בין קמח רגיל בין קמח מלא) אינו חמץ, ועל כן אם עבר עליו הפסח מותר באכילה (ומכל מקום אין להשתמש בו בפסח).
יעי' במי"ב (סי' תננ ס"ק כז).
וכן פסקו החזו"א, הגריי"ק זצ"ל (או"ר פסח אות יט) והגרש"א זצ"ל (לגאט תשני"ט עמי 87).
ושמענו ממומחי כשרות שבלתייה שעובר הקמח בזמנינו אין חשש חמץ.
וכן הביא הגר"מ ויא שליט"א (לגאט עמי 73) בשם הבד"ץ העדה חרדית].
וכל זה בקמח שמפעלים שותחת ההשגחות המהודרות, אבל קמח ממפעלים שאינן תחת השגחות אלו, יש לחוש בהם משום חמץ.
והטעם כי בלתייה שלהם יש חשש חמץ].

ח. בורגול

בורגול הוא חמץ גמור.
[מדריך הכשרות (שם)].

ט. בירה

בירה היא חמץ גמור.
[שם (עמי 131)].

י. גלוקין

חומר הגלוקין, יש שמויצר מקטניות, ויש שמויצר מחיטה.
משמש מרכיב חשוב בהרבה מוצרי מזון,
וכל מוצר שיש בו מרכיב זה יש להיזהר מחשש חמץ.
[שם (עמי 130)].

יא. גריסים

גריסים הם מיני דגן ועלולים להיות במגע במים ועל ידי זה להגיע לידי חימוץ. ומכל מקום גריסים בהכשר הבד"ץ העדה חרדית אין עוברים רחיצה במים. [שם (עמ' 130)].

יב. גרנולה

גרנולה היא חמץ גמור. [שם].

יג. וודקה - ויסקי

וודקה יש בה חשש חמץ (אלו שבהשגחת הבד"ץ העד"ח אינם מכילים חמץ). [שם (עמ' 131)]. ויסקי הוא חמץ גמור. [שם (עמ' 131)].

יד. כוסמת

הכוסמת המוכרת היא קטניות, ואין זה "כוסמין" מחמשת מיני דגן. [שם]. ועי' לקמן בהלכות קטניות שאין איסור להשהותם בפסח.

טו. ליקר

ליקר מכיל בדרך כלל גם תמצית שיש בה חשש אלקהול חמץ ועוד חששות. [שם].

טז. לתת

לתת הוא חמץ גמור. [שם (עמ' 132)].

יז. מאלט

מאלט הוא חמץ גמור. [שם].

יח. מלבין קפה

מלבין קפה מעובד עם חומרים שונים, ובמקרים רבים הם חמץ גמור. [שם].

יט. נכט חיטה

נכט חיטה יש בו חשש חמץ. [שם].

כ. עמילן

עמילן חיטה - גלוטן, הוא חמץ גמור. אם יש במוצר קמח חיטה, עמילן חיטה או חלבון חיטה, מוטל על היצרן לציין שהמוצר מכיל גלוטן. ועל כן אם כתוב על גב האריזה שיש בו "עמילן" ולא כתוב שיש בו גלוטן אינו חמץ (אלא הוא עמילן תירס). ואם כתוב "עלולי" להכיל גלוטן החשש הוא רחוק. ומימינו אין לאכול אלא אלו שיש להם הכשר מיוחד לפסח.

כא. קווקאר

קווקאר הוא חמץ. [שם (עמ' 133)].

כב. קורנפלור

קורנפלור הוא קטניות. [שם]. ועי' לקמן בהל' קטניות שאין איסור להשהות קטניות בפסח.

כג. שיפון

שיפון הוא מין דגן, והוא עלול להיות במגע במים ועי"ז עלול להגיע לידי חימוץ. [שם].

כד. שמרים

שמרים לחים (טריים) המיוצרים בארץ ישראל אין בהם חשש חמץ, שמרים היבשים מחוי"ל קיים בהם חשש תערובת חמץ. [שם (עמ' 134)].

כה. חמץ שמוותר להשהות בפסח

[א] חמץ גמור שעל ידי שנתערב אינו ראוי לאכילת אדם (אבל ראוי לאכילת כלב), מותר לקיימו ולחנות ממנו כיון שאינו ראוי לאכילה, אבל אסור לאוכלו. [שו"ע (סי' תמב סעי' ד) ומ"ב (שם) ולדעת השו"ע דין זה הוא אף כשנתערב לפני פסח. עיי"ש במ"ב (סי' קכב). ועי' עוד ברמ"א (שם וסי' תמו סעי' ד), במ"ב (סי' תמב ס"ק כג) ובחזו"א (או"ח סי' קיז ס"ק ה"ה ואמנם)]. [ב] חמץ שנפסל מאכילת כלב מותר לקיימו בפסח. [שו"ע (סי' תמב סעי' ט)]. והוא הדין שמוותר בהנאה, אבל באכילה אסור מדרבנן עד אחר הפסח. [מ"ב (סי' קמג). ועי' ב"ש"ת לבושי מרדכי (או"ח סי' פו) לענין דר' אינו ראוי לכלב].

שאר מוצרים

א. חשש עמילן במוצרים שאינם מאכל

מוצרים שאינם מאכל, אם רשום בהם עמילן יש לחוש שיש בהם גלוטן, כי אפשר שהוא מעמילן חיטה.

ב. השתמש במוצר שיש בו חשש עמילן

העמילן המצוי במוצרים הנ"ל בלוע בתוכם (ולא מרוח עליהם) [עי"פ מומחי כשרות], וכיון שעבר כ"ד שעות משעה שניבל הוא נותר טעם לפגם. ועל כן בדיעבד אם השתמש בהם עם אוכל חם, לדעת השו"ע (סי' תמו סעי' ה) הסובר שנותן טעם לפגם מותר (בדיעבד) אף בפסח המאכל אינו אסור. אולם לדעת הרמ"א (שם) החולק על השו"ע אין לאכול המאכל. אולם באופן שאין ידוע שיש בו עמילן אין לאסור המאכל לכל הדעות, כי אין כאן רק חשש בעלמא, והוא רק נותן טעם לפגם.

ג. בלי פלפטיק חד פעמיים (פכו"ב, שקיות אוכל, מפות שולחן וכדו')

כלי פלפטיק חד פעמיים אין בהם חמץ או איסור אחר. ועל כן אין צריכים אישור מיוחד.

ד. מוצרי קרטון ונייר (כוסות, תבניות לאפייה עם ציפוי פנימי וכדו')

מוצרי קרטון ונייר (שמשמשות בהם במגע באוכל), יש לחוש בהם משום עמילן חיטה, ועי"כ צריכים אישור לפסח. [הגר"ש זצ"ל (חוט שני ח"ב ע"מ ש"ח אות יז). וכ"כ הבד"ץ העי"ח (שם)].

ה. אלומיניום (רדודים ותבניות)

תבניות ורדידי אלומיניום חד פעמיים, ראוי להשתמש באלו שיש להם אישור (לשאר ימות השנה ולפסח) משום חשש מריחת שומן מן החל. [מדר"ך הכשרות (שם עמ' 50). ולענין מכסה קרטון של התבנית עי' לעיל לענין מוצרי קרטון].

ו. כלים חד - פעמיים העשויים מחומר קלקר (פולי סטירין)

כלים חד - פעמיים העשויים מחומר קלקר (פולי סטירין), ראוי לקנות עם אישור. [שם].

ז. כפפות ניילון, לטקס

כפפות ניילון ולטקס, רובם עמילן ויש לחשוש על עמילן שאינו כשר לפסח. ואם רואים בבירור שאין בהם עמילן אין חשש להשתמש בפסח. [שם (עמ' 51)].

ח. כפפות רב פעמיות

כפפות רב פעמיות ללא ציפוי פנימי (אלוורה וכדומה), ניתן לשתוף את הצד הפנימי ולהשתמש בהם ללא חשש. [שם].

ט. מגברנים לחים

מגברנים לחים, יש בהם מרכיבי חמץ (אמולסיפיירים - טי"ן), ועל כן יש להזהר לא להשתמש בהם בפסח בדברים הבאים במגע במזון או כלי אוכל, א"כ יש להם אישור לפסח. [שם].

י. פוליגל (PVC)

פוליגל (PVC) אין בו חששות חמץ. [שם].

יא. מפות

המהדרין נוהגים לכבס לפני הפסח אף מפות חדשות. [שם].

יב. טלק

טלק נקי ללא תוספות וללא ריח, אין בו חשש חמץ. [שם].

יג. אציטון

חומרי אציטון נקי ואציטון 90%, אין בהם חשש חמץ. [שם].

יד. שפתון (המיועד ליושב בשפתים)

שפתונים שיש בהם טעם ערב, פעמים שמים חומר האסור הנקרא "גליצרין", וחומר זה בחלק מהחברות מיוצר עם תערובת של איסור ובחלק מהחברות מיוצר ללא תערובת איסור. [עי' בדרכי"ס (סי' קג ס"ק ט). וכן דעת המנח"י (ח"א סי' נב אות יט) לאסור. ובצ"א (ח"ו ססי' טז) מתיר, עיי"ש באיזה גוונא. והיום יש מעצרים אותו ללא תערובת איסור]. אלא שמצוי שהגליצרין נפסל מאכילת כלב. וכיון שיש כמה צדדים בזה, והחשש העיקרי הוא טעימת לשון בלבד האסורה מדרבנן, יש מקום להיתר בשעת הצורך להשתמש בהם אף ללא הכשר. [כ"ז שאינו מכוון ללקק ולהנות מהטעם. והאר"כנו בזה בס"ד בש. עמיקתא גליון קל"א]. ובפסח יש להחמיר יותר. [משום חשש רחוק של חמץ]. ומי"מ מעיקר הדין מותר. [כ"י אף על הצד שיש בו תערובת חמץ הוא נפסל מאכילה. (עי"פ מומחי כשרות)].

טו. משהת שניניים

משחות שניניים מעיקר הדין מותרות אף ללא אישור מיוחד לפסח, כיון שבדרך כלל אין בהם תערובת איסור ואף אם יהיה מעורב בהם איסור מי"מ הוא נפגם ואין כאן אלא טעימת פה ללא בליעה. [הר צבי (וי"ד סי' צה ד"ה אולם) ובעל האג"מ (או"ח ח"ג סי' סב), וכ"כ הקנה בשם (ח"א סי' כה אות ב) והאר"כ לצי"ן (ח"ג פי"ח אות ו)]. ומי"מ, במקום שאפשר ראוי לקנות עם אישור מיוחד, בפרט לימי פסח. [עי' בתשובות והנהגות (ח"ה סי' קכו אות יא). ועי' משי"כ לעיל לענין שפתון].

טז. תמריקים (קרמיה, בושם וכדומה)

מעיקר הדין מותר להשהות ואף להשתמש בקרמים, סבונים, בושם וכדו', כי לא מצוי בהם אלקהול שהוא חמץ, ואף באופן שמעורב בהם אלקהול שהוא חמץ מותר, כיון שהוא נפסל מאכילה לגמרי. ומי"מ משום חומר של פסח יש מקום להמנע מלהשתמש בהם (משום חשש סיכה כשתיה), ויש מורים אף למוכרם לגוי. [עי' בחזון נחום (סי' מו), באשרי האיש (פסח פ"ב אות ה) בשם הגרי"ש זצ"ל ובקובץ תשובות (ח"א סי' מט ד"ה ע"פ), דלא כהדברי מלכיאל (ח"ד סי' כב ס"ק ו). וכן פסק הגרי"צ ובר שליט"א (גלאט גליון כז עמ' 68). ועי' בשמעתא עמיקתא גליון קע"ט].

יז. איפור (מייקאפ, רימל, תוחמים וכדו')

איפור, אין בהם חשש חמץ. [עי"פ מומחי כשרות. ואף אם יניחו לחמץ הרי הם פגומים מאכילת כלב, ושמענו מגדולי הוראה שבאיפור אין משום סיכה כשתיה ועל כן מותרים אף לכתחלה].

יח. שפתונים (ליפסטיק)

מעיקר הדין מותר להשתמש בשפתונים בפסח מכל החברות (גי', לוריאל, קרליין, וולף, רבלון וכו'). [שמענו ממומחי כשרות שלאחר בדיקה על ידי כימאי התקבלה תשובה כי מתוך מאה ועשרים הרכיבים של כל מוצר כזה יש 5-6 רכיבים שהם ספק חמץ או ספק קטניות. האחוה שהופיע היה בפרומילים. כשכל רכיב בעייתי היה בין 3-6 פרומיל. וכמו כן הוא חומר שפגם. והורה הגרי"ש ואזנר זצ"ל שמותר להשתמש בהם לכתחלה].

יט. סבון

סבון עשוי מתערובת חמץ (או איסור אחר) שנפסל מאכילת כלב, י"א שמוותר להשהות ולהשתמש בו בפסח. [הגרשו"א זצ"ל (הליכ"ש פסח פי"ד אות יא), אור לצי"ן (ח"ג פי"ח אות ו)]. ויש מחמירים משום חומר דפסח שאין ראוי להשתמש בו. [הגרשו"א זצ"ל (אשרי האיש ח"ג פי"ח אות טז). ועי' בזה בשמעתא עמיקתא - גליונות קל"א וקע"ט]. ומי"מ בזמנינו לא מצוי בהם תערובת חמץ. [עי"פ מומחי כשרות].

כ. אוכל לבעלי חיים

המטפל בדגי גוי או שאר בעלי חיים, מותר לאכילם מזון שיש בו תערובת חמץ, אם הוא אינו חמץ בעין וגם נפסל מאכילת אדם. [עי' בשו"ע (סי' תמב סעי' ד) ובמ"ב (שם וסי' תמב ס"ק כב) שחמץ שאינו ראוי לאדם בתערובת מותר בהנאה. ולפי"ז היה בני"ד. וכ"כ באור לצי"ן (ח"ג פי"ח אות ה)].

תרופות וויטמינים

א. תרופות שאינן מופיעות במדריכי הכשרות

תרופות, אף אלו שאינם מופיעות במדריכי הכשרות, מותר לקחתם, כי בזמנינו לא שכיח בהם חמץ. ועוד אילו היה מעורב בהם חמץ אינו ראוי אף לאכילת כלב, ועל כן יש לסמוך להקל במקום הצורך (כגון חולי וכדו'). [הגר"ש ואזנר זצ"ל (מבית לוי חודש ניסן עמ' ח וחודש ניסן, אירי, סיון עמ' כ אות א). ועי' בנשמת אברהם (ח"א סי' תסו עמ' רסה ד"ה ובזמנינו). וכן שמענו מגדולי המורים וממומחי כשרות. ועי' בסמוך. ועי' עוד בזה באורך בשמעתא עמיקתא גליון ק"פ].

ב. שיש בהם טעם ערב

אם תרופות שיש בהם טעם ערב שאינם מופיעות במדריכי הכשרות, מותר לקחתם, כי אף אם נחוש שיש בהם חמץ ברוב הפעמים החמץ שבהם פסול מאכילה והטעם הערב אינו מהחמץ. ועל כן יש לשמוך להקל במקום הצורך (כגון חולי וכדו'). [עי"פ מומחי כשרות מהכשרים המהדרים. וכן פסק הגרי"ש ואזנר זצ"ל (מבית לוי חודש ניסן עמ' ח וחודש ניסן, אירי, סיון עמ' כ אות א) אלא שהוסיף שכא"י לערבם עם דברים מותרים כדי שיהיה דאי ששים. ועי' בנשמת אברהם (ח"א סי' תסו עמ' רסה ד"ה ובזמנינו). ועי' בשמעתא עמיקתא גליון ק"פ].

ג. ויטמינים

ויטמינים עלולים להכיל מיני דגן וקטניות, ועל כן יש לרכוש עם הכשר לפסח. [עי"פ מומחי כשרות. וכן הוא במדר"ך הכשרות של העי"ח (שם עמ' 99). וכ"כ באור לצי"ן (ח"ג פי"ח אות ג בהנה ד"ה ויש)]. ומי"מ אלו שיש בהם תערובת קטניות באופן שבטלות ברוב, אם יש בהם צורך מותרים בפסח אף לגדולים, אבל ללא צורך יש להימנע. [עי' ברמ"א (סי' תנג סעי' א) ובחש יעקב (אות ה) ועי' עוד בזה בשמעתא עמיקתא גליון ש"ן].

ד. ויטמינים למעוברות

לדעת הרופאים גם מעוברות הנוטלות פרנטל, ברזל ותחליפי ברזל, מסיבת חוסר דם, בדרך כלל יכולות בפסח לדלג על תוספי הברזל, משום שבחג מרובות הסעודות הבשריות והעשירות, ולא ייגרם נזק אם בימות הפסח לא ייקחו ויטמינים וברזל. אלא שיש מקרים יוצאים מן הכלל בהם הרופא מחייב לקחתם. ויש להתיעץ עם הרופא בטרם מועד.

ה. תרופות שאינן דרך הפה

משאפים, טיפות עיניים ואזניים, פתילות, זריקות ומשחות רפואיות לשימוש חיצוני על העור, מותר להשתמש בהם בפסח ובכל השנה בכל אופן. [הוראת הבד"ץ העי"ח (מדר"ך הכשרות פסח שנת עמ' 125). ועי' בזה בשמעתא עמיקתא גליון ק"פ].

ו. שימוש בתרופות שנמכרו במכירת חמץ

מעיקר הדין אין חובה למכור תרופות הנמצאות ברשותו. ומי"מ המנהג להחמיר למוכרם במכירת החמץ, ובית הדין המוכר החמץ לעכו"ם מתנה עם העכו"ם שאם יהיה צורך ללקוח מהם שלא יקפיד על כך. [הטעם שאין חובה למוכרם, כי בדרך כלל אפי' תרופה שיש בה חמץ, החמץ נפסל מאכילה, ובכ"ה אין משום בל ריאה ובל ימצא כמבואר במ"ב (סי' שמב ס"ק מז). ועוד שאף אם יש בהם חמץ מי"מ אין בו אלא פחות מכשיעור, ודעת החכם צבי (ססי' פו), הדגמיר (סי' תמב על המי"א ס"ק ה) ועוד, דליכא איסור ח"ש מה"ת בבי"י ובי"י. ויש עוד טעמים כמבואר לעיל אות א'. ועי' בזה בשמעתא עמיקתא גליון ק"פ].

לקבלת גליון "הלכות מצויות לפסח מורחב" ניתן לשלוח בקשה לדוא"ל amikta571@gmail.com

ניתן להאזין לשיעורי הלכה מבעמח"ם שמעתא עמיקתא שליט"א בקול הלשון - טל': *6761 יש להקיש 1-3-65 שלוחה 65

הגליון הונצח לע"נ רבי שמואל בן שפרה זצ"ל

לשאלות והערות ניתן להתקשר לפל' 052-767-0503

שמעתא עמיקתא - להפצת הגליון במקום מגוריהם או לימודכם נא לשלוח בקשה לדוא"ל: Amikta571@gmail.com

